

5.12.2012

Alþingi
Erindi nr. P 141/900
komudagur 5.12.2012

Alþingi
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

468. mál

Minnispunktur fyrir fund með efnahags- og viðskiptanefnd vegna vörugjalda um bílaleigur

Samtök ferðaþjónustunnar eru sammála því að auka þarf tekjur af ferðamönnum og eru til í að leggja sín lóð á vogarskálarnar. SAF telur að fyrirhugaðar breytingar á vörugjöldum muni ekki skila þeim tekjum í ríkissjóð sem áætlaðar eru í frumvarpi til fjárlaga 2013. Hér er gerð grein fyrir hugmyndum sem miða að eftirfarandi:

- *Að skapa ríkissjóði öruggar tekjur*
- *Tryggja að kaupgeta bílaleiga haldist*
- *Tryggja umferðaöryggi og áframhaldandi endurnýjun á umhverfisvænni atvinnutækjum*
- *Hafi hvorki róttæk áhrif á framboð né eftirspurn eftir þjónustu bílaleigufyrirtækja*
- *Bæta eftirlit, utanumhald og innheimtu virðisaukaskatts, tryggingagjalds, vörugjalds og annarra opinberra gjalda*
- *Opna leiðir til skattlagningar á ökutæki sem flutt eru inn til skamms tíma hvort sem er vegna atvinnustarfsemi eða einkanota*
- *Tryggja áframhaldandi dreifingu ferðamanna um allt land og fjölgun þeirra yfir vetrarmánuði*
- *fyrirtækin geti tekið á sig svona fyrirvaralausar breytingar sem ekki er hægt að velta út í verðlag fyrir næsta ár*
- *Kollvarpi ekki starfsumhverfi fyrirtækjanna og bilgreinarinnar á Íslandi*
- *Að jafnræðis sé gætt milli starfsgreina þar sem bílaleigubifreiðin er atvinnutæki og öll atvinnutæki og framleiðslutæki á landinu bera engin vörugjöld. Bílaleigur eru einu aðilar innan ferðaþjónustu sem skila 25,5% vsk.*

Tillagan fellst í því að ríkið fá a.m.k. **349 milljónir** með gjaldtöku sem er einföld í framkvæmd og nýtir að mestu núverandi innheimtukerfi hjá hinu opinbera. Bílaleigur hafa kallað eftir auknu eftirliti með starfsemi bílaleigufyrirtækja, skýrari reglum og refsheimildum gagnvart leyfislausri starfsemi. Bílaleigur hafa boðist til að greiða fyrir slíkt eftirlit. Tilgangur með því er fyrst og fremst að fyrirbyggja misnotkun á núverandi kerfi, auka tekjur ríkissjóðs vegna minni svartrar starfsemi og leyfislausrar starfsemi erlendra bílaleiga héraendis.

	Gjald fjárhæð	Fjöldi	Samtals tekjur
Fastagjald	3.000.000	55*	165.000.000
Umhverfisgjald		9.000	25.200.000
Eftirlitsgjald		90**	45.000.000
Tekjur af hertu eftirliti		2.438.247.012***	73.147.410
Umferðaöryggisgjald Seyðisfirði			40.905.000
Tekjur alls			349.252.410

*Skráðar bílaleigur í dag eru yfir 130, gert er ráð fyrir að aðeins hluti þeirra vilji nýta afslátt af vörugjöldum

**Skráðar bílaleigur í dag eru yfir 130, gert er ráð fyrir að þeim fækki í 90 þar sem margar eru málamyndabílaleigur

***Fjárhæð vskveltu í greininni

- **Levfigjald Vörugjalda** innheimt af Tollstjóra, innheimt hjá bílaleigum sem nýta afslátt af vörugjöldum á hverju ári. Einföld keyrsla hjá Tollstjóra sem miðast við nýskráningu bílaleigu og þær leigur sem skráður eru 31. desember hvert ár. Gjaldtöku 1 janúar eina 15 febrúar ár hvert. Gjaldið þarf alltaf að vera að fullu greitt til að hægt sé að nýta afslátt af vörugjöldum. Ætli bílaleiga að kaupa bíl með vörugjaldaafslætti í janúar þarf að vera búð að greiða ársgjaldið að fullu. Skráðar bílaleigur í dag 120-130 áætlað að 55 bílaleigur greiði gjald að fjárhæð 3.000.000 kr. Þessi gjaldtöku ætti jafnframt að auka tekjur ríkissjóðs af vörugjöldum bifreiða þar sem að aðilar hafa verið að stofna bílaleigur til að leigja sjálfum sér eða skyldum aðilum bíla með vörugjaldaafslætti sem ekki er heimilt skv. lögum og

reglugerð. Áður nefnd leyfisgjöld valda því að hvati þeirra sem hugsanlega eru að misnota vörugjaldakerfið verður lítill sem enginn.

- **Umhverfisgjald(Bilaleigubifreiðagjald eða umferðaöryggisgjald)** innheimt af Umferðastofu með bifreiðagjöldum 1. júlí ár hvert. Eindagi 15 ágúst. Einföld keyrsla úr kerfi Umferðastofu sem miðast við bifreiðaeign bilaleiga 1. júlí á háönn ár hvert. Gjald að fjárhæð 2.800 kr. pr. skráða bilaleigubifreið. Fjöldi bilaleigubíla áætlaður 9.000, áætlaðar tekjur kr. 25.200.000. Í dag er frumforsenda afsláttar af vörugjöldum hjá Tollstjóra að bifreið sé skráð bilaleigubifreið, jafnframt myndi eftirlit með réttri skráningu bíla hjá bilaleigum batna sem hefur verið mjög ábótavant. Gjald sem skapar tækifæri á innheimtu frekari tekna hjá öðrum atvinnutækjum.
- **Eftirlitsgjald** innheimt af Vegagerðinni sem hefur með eftirlit og sér um útgáfu bilaleiguleyfa. Árlegt eftirlitsgjald að fjárhæð kr. 500.000 kr. sem allar skráðar bilaleigur greiða. Gjald daga 1.janúar eindagi 15.febrúar ár hvert. Gert er ráð fyrir að 90 bilaleigur greiði þetta gjald og málamynda bilaleigum fækki.
- **Tekjur af hertu eftirliti** endurskoðun laga og reglugerða yfir bilaleigur ásamt hertu eftirliti Vegagerðar og Ríkisskattstjóra ættu að skila a.m.k. kr. 73.000.000. Tekjur eru varlega áætlaðar, einungis 3% af uppgefinni VSK veltu greinarinnar.
- **Umferðaröryggisgjald(Umhverfisgjald)** innheimt við komu ökutækja til Seyðisfjarðar með Norrænu í tollhúsinu á höfninni af Tollstjóraembættinu sem hefur starfsmenn á Seyðisfirði. Ca. 4500 bifreiðar koma til landsins á ári hverju. Nokkuð er um að atvinnutæki eins og bilaleigubílar og rútur með gisti aðstöðu séu fluttir til landsins og nýttir allt sumarið án þess að skila lögbundum sköttum og skyldum. Þessi gjaldtaka myndi jafnframt uppræta slík undanskot og auka tekjur ríkissjóðs. Fjórskiptgjald rukkað eftir stærð ökutækja. Einnig yrði aðilum afhendur forvarnarbæklingur varðandi öryggisatriði er varða sérstöðu aksturs á Íslandi. Þessi bæklingur er til hjá Umferðastofu og Umhverfisstofun ásamt öðru góðu efni sem gott væri að dreifa.

Upphæð í EUR	Fjöldi ökutækja	Heildartekjur ISK
25	400	1.620.000
35	2.000	11.340.000
50	1.650	13.365.000
200	450	14.580.000
	4.500	40.905.000

Afnám vörugjaldaafsláttar er leið sem kemur mjög illa niður á fyrstakjunum og leiðir til a.m.k 15-20% verðhækkana á gjaldskrá bilaleiga en hafa ber í huga að ferðaþjónusta á Íslandi er seld með mjög miklum fyrirvara og því er ómögulegt að velta hækkunum út í verðlag umsvifalaust.

Endurnýjun bílaflota verður minni á kostnað öryggis og gæða en þess ber að geta að á nýliðnu umferðarþingi kom fram að 200 erlendir ferðamenn slösuðust í umferðinni árið 2011 og er talið að það megi reka það til aukins fjölda eldri bilaleigubíla. Líklegt er að skortur verði á nýlegum bílum á háönn með tilheyrandi tekjutapi fyrir alla aðila og verða sérstaklega ferðaþjónustufyrirtæki á landsbyggðinni fyrir skaða. 41% erlendra ferðamanna nýttir sér bilaleigubílinn.

Bilaleigur eru að stórum hluta útflutningsgrein sem bera samt sem áður vsk. í hæsta þrepi (25,5%) og njóta á engan hátt sambærilegra ívilnana og aðrar útflutningsgreinar eða samgöngubættir í ferðaþjónustu. Bilaleigur á Íslandi búa við örmarkað, stutta háönn, mun hærra innkaupsverð á bifreiðum en í samkeppnislöndum, meiri afföll og miklu hærri vaxtakostnað. Framboð bilaleiga minnkar um háönn hafi þær ekki afslátt af vörugjöldum þar sem stór floti bíla stendur ónotaður 300 daga ársins. Afsláttur af vörugjöldum er nauðsynlegur til þess að hægt sé að bjóða vöruna á samkeppnishæfu verði, sem er nú þegar mun hærra en verðið í samkeppnislöndunum og til þess að viðhalda þeirri endurnýjun sem æskileg er. Þess ber að geta að bilaleigubílar eru einu atvinnutækin sem bera vörugjöld.

Bilaleigufyrirtæki í samkeppnislöndum búa við það forskot að afsláttur af innkaupsverði í beinum kaupum frá framleiðendum er að jafnaði 25% á meðan bilaleigufyrirtæki hér á landi eiga kost á hámarks afslátti 6-10% vegna smæðar sinnar þar sem álagning bifreiðaumboða hér á landi er yfirleitt á bilinu 15-18%. Innan flestra evrópuríkja greiða fyrirtæki ekki vörugjöld vegna bifreiða sem framleiddar eru innan Evrópusambandsins. Í Noregi sem er eitt af okkar stærstu samkeppnislöndum um ferðamenn njóta bilaleigur ívilnana frá hinu opinbera í gegnum VSK kerfið. Í Danmörku fá bilaleigur afslátt af vörugjöldum vegna bilaleigubíla fyrir ferðamenn.